

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

31 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Ursache Petru,

judcători - Timofti Vladimir, Nicolaev Ghenadie, Alerguș Constantin și Moraru Petru

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Cușnir Sergiu în numele inculpatului Pușic Vladimir, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2016, în cauza penală privindu-l pe

Pușic Vladimir XXXX, născut la 25 februarie 1997, originar din s. Cigârteni, r-nul Ialoveni, domiciliat în mun. Chișinău, str. XXXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 06.01.2016 – 18.04.2016 (prima instanță);
2. 25.05.2016 – 23.06.2016 (instanța de apel);
3. 01.09.2016 – 31.01.2017 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 18 aprilie 2016, Pușic Vladimir XXXX a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal și condamnat în baza acestei legi la închisoare pe un termen de 2 ani 6 luni cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

A fost încasat din contul lui Pușic Vladimir XXXXX în beneficiul statului suma de 8229 lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că Pușic Vladimir XXXX, la 04 octombrie 2015, aproximativ pe la orele 05.00, aflându-se la stația de oprire a transportului public de pe str. Ion Creangă, 1/3, mun. Chișinău, în urma unui conflict

apărut spontan, între acesta și Josan Serghei, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, dorind și admitând în mod conștient, survenirea acestor urmări, ultimul i-a aplicat lui Josan Serghei o lovitură cu pumnul în regiunea capului, lovitură de la care acela a căzut jos la pământ.

Ca rezultat al loviturii primite lui Josan Serghei i-au fost provocate conform raportului de expertiză medico - legală nr. 2092 din 03 noiembrie 2015 leziuni corporale sub formă de traumă cranio-cerebrală deschisă echimoză, plagă contuză pe buza inferioară, plagă contuză mentonier, hemoragii pericraniene, fractura bazei și bolții craniului, hemoragii subdurale difuze, hemotom subdural în regiunea parieto-occipitală bilateral; hemoragii subarahnoidiene difuze, hemoragii și cheaguri roșii în ventriculii cerebrali, dilacerarea țesutului cerebral al emisferei stingi, hemoragii infraparenchimotoase-ce, leziuni corporale care prezintă pericol pentru viață și se califică ca vătămări corporale grave, de la care Josan Serghei a decedat la IMSP centrul Național Științifico - Practic Medicină de Urgență.

Aceste acțiuni ale inculpatului Pușic Vladimir au fost încadrate în baza art. 149 alin. (1) Cod penal, după semnele calificative: *lipsirea de viață din imprudență*.

3. Sentința menționată a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. procurorul în Procuratura sec. Buiucani, mun. Chișinău Mihăilă Gheorghe, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Pușic Vladimir, să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod penal cu numirea unei pedepse de 11 ani închisoare.

În motivarea cerințelor sale procurorul a invocat următoarele aspecte:

- instanța de judecată greșit a reîncadrat acțiunile inculpatului, Pușic Vladimir în baza art. 149 alin. (1) Cod penal, deoarece acesta urma a fi recunoscut vinovat și condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 145 alin. (1) din Codul penal;

- conform raportului de expertiză medico - legală, nr. 2092 din 03 noiembrie 2015, s-a stabilit că moartea lui Josan Serghei a survenit în rezultatul traumei cranio-cerebrale deschise echimoză, plagă contuză pe buza inferioară, plagă contuză mentonier, hemoragii pericraniene, fractura bazei și bolții craniului, hemoragii subdurale difuze, hematom subdural în regiunea parieto-occipitală bilateral, hemoragii subarahnoidiene difuze; hemoragii și cheaguri roșii în ventriculii cerebrali, dilacerarea țesutului cerebral al emisferei stângi, hemoragii intraparenchimotoase - ce se confirmă prin datele necropsiei și adevărate histopatologic, ce a fost produsă prin mecanism de lovire antero-laterală stingă cu un corp(uri) contondent(e), cu cca. 30-40 minute până la deces, are legătură cauzală directă cu survenirea decesului și conform pericolului pentru viață se califică ca vătămarea gravă;

- la cercetarea toxicologică în sângele cadavrului Josan Serghei s-a depistat alcool etilic în cantitate de 3,3%, ceea ce la persoanele vii corespunde intoxicației alcoolice grave. În sânge, ficat, rinichi nu s-au depistat derivați ai acidului barbituric, derivați de

1,4 benzodiazepină, derivați de morfină, derivați de feniletilamină, tramadol;

- conform raportului de expertiză medico - legală nr. 2092 din 03 noiembrie 2015 se constată că victimei i-a fost aplicată o lovitură în regiunea capului, adică lovitura a fost îndreptată asupra unui organ vital al victimei din care reiese că inculpatul prin acțiunile sale a urmărit intenția omorului și nicidecum intenția de a se apăra, cum a invocat acesta în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond;

- concluziile instanței de judecată că inculpatul Pușic Vladimir a aplicat cu pumnul o lovitură în regiunea feței, de la care victima a căzut jos și s-a lovit cu capul de o suprafață contondentă (asfalt), traumă care a condus la decesul victimei, sunt greșite, constatându-se cu certitudine că leziunile corporale victimei i-au fost provocate anume prin lovitura aplicată de către inculpat și care ca consecință a dus la decesul victimei;

- din declarațiile martorului Miron Gheorghe, declarații depuse de către acesta în instanța de judecată s-a constatat că Pușic Vladimir practică luptele marțiale, deci este o persoană pregătită bine fizic. Instanța de judecată a concluzionat greșit că declarațiile martorului Miron Gheorghe, privind practicarea de către inculpat a luptelor marțiale nu sunt probate prin nimic, deși aceste declarații au putere probatorie atât timp cât martorul Miron Gheorghe și Pușic Vladimir, afirmă că se cunosc între ei, și respectiv martorul putea să cunoască despre faptul că inculpatul practică artele marțiale. Mai mult, din declarațiile martorului Miron Gheorghe, se constată că lovitura ce i-a fost aplicată victimei a fost atât de puternică că a fost auzită de acesta, deși se afla la o distanță relativ mare de locul producerii incidentului;

- atât la urmărirea penală, cât și în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond inculpatul a declarat că i-a aplicat victimei lovitura în scopul de a se apăra de acțiunile violente ale victimei, această versiune este combătută prin declarațiile martorilor Stanco Vladimir și Frunză Vladimir, care au declarat că s-au aflat în apropierea locului incidentului însă nu au auzit și nu au văzut ca între victimă și inculpat să se fi produs careva conflict;

- chiar și dacă victima ar fi comis careva acțiuni ilegale față de inculpat, aplicarea loviturii asupra organului vital al victimei nu era unica soluție de a aplana conflictul dat;

- mai mult, nu pare a fi clar în ce mod Pușic Vladimir, s-ar fi apărat contra pretinselor acțiuni ilegale ale victimei Josan Serghei, aceasta în circumstanțele în care ultimul se afla în stare de ebrietate avansată produsă de consumul de alcool (intoxicație alcoolică) și cu greu își dirija acțiunile proprii;

- inculpatul nu se afla sub influența alcoolului, are o stare fizică bună (parametri fizici și aptitudini de luptă), circumstanțe în care respingerea unui pretins atac fizic din partea victimei prin metode nonviolente nu constituia absolut nici o dificultate serioasă (imobilizarea, îndepărtarea controlată etc.). Este evident că inculpatul cunoscând aptitudinile sale fizice, intenționat aplicând victimei o lovitură puternică în regiunea capului care este organ vital, a dorit survenirea consecințelor și anume decesul victimei,

respectiv constată prezența în acțiunile inculpatului a indicilor infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) din Codul penal, pentru care urmează a fi condamnat.

3.2. avocatul Cușnir Sergiu în numele inculpatului Pușic Vladimir, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare;

În motivarea cerințelor sale avocatul Cușnir Sergiu a invocat următoarele aspecte:

- atât învinuirea, cât și sentința este una abstractă și ambiguă și nu corespunde exigențelor prevăzute la art. 281 alin. (2) și art. 296 Cod de procedură penală;

- învinuirea adusă lui Pușic Vladimir din 06 octombrie 2015 nu a fost bazată pe probe, fapt confirmat de completarea adusă învinuirii la 24 decembrie 2015 prin concluziile raportului de expertiză medico-legală nr. 2092 din 03 ianuarie 2015, care în loc să fie apreciate prin prisma concludenței, au fost doar nominalizate;

- învinuirea nu este una clară, or, în conformitate cu prevederile art. 291 Cod de procedură penală, rechizitoriul trebuie să reprezinte soluția legală a urmăririi penale atunci când din materialele cauzei rezultă că fapta există;

- prin rechizitoriu se învinuiește Pușic Vladimir că a săvârșit omorul intenționat a unei persoane, adică infracțiunea prevăzută la art. 145. alin. (1) Cod penal, pe când instanța de judecată îl recunoaște pe Pușic Vladimir, în baza acestui rechizitoriu, vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal, adică lipsirea de viață din imprudență. Această constatare a instanței de fond contravine prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, care prevede expres că instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii, iar conform art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanelor puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu;

- atât în rechizitoriu, dar și pe parcursul examinării cauzei în prima instanță, procurorul nu a modificat învinuirea adusă lui Pușic Vladimir, deși conform art. 53 alin. (1) p. 4) Cod de procedură penală „La examinarea cauzei penale în instanța de judecată, procurorul are următoarele atribuții: modifică încadrarea juridică a infracțiunii săvârșite de inculpat dacă cercetările judiciare confirmă că inculpatul a săvârșit această infracțiune;

- pe parcursul cercetării judecătorești apărarea a demonstrat lipsa intenției lui Pușic Vladimir de a-l omorî pe Josan Serghei, fapt constatat și de către instanța de fond. Prin pronunțarea unei sentințe de condamnare conform art. 149 alin. (1) Cod penal, instanța de fond și-a atribuit rolul acuzatorului de stat și a modificat calificarea faptei, încalcând prevederile art. 66 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, conform căreia învinuitul, inculpatul are dreptul să știe pentru ce faptă este învinuit, adică, să fie informat asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa. În cazul în care, persoana nu este informată corect cu privire la învinuirea înaintată, aceasta este lipsită din start de un proces

echitabil, de dreptul să-și asigure posibilitatea pregătirii și exercitării apărării, fiind afectate grav principiile generale ale procesului penal: asigurarea dreptului la apărare și contradictorialității în procesul penal;

- recunoscând unanim importanța deosebită a predictibilității legii procesual-penale sub aspectul informării persoanei trase la răspundere penală cu privire la învinuirea înaintată, prin prisma impactului asupra echității procedurilor și a dreptului la apărare, s-a statuat o jurisprudență europeană constantă și consistentă, dintre care se menționează Hotărârile CtEDO pronunțate în cauza „De Torres vs Spania” din 24 octombrie 1996, „Sassi vs Franța” din 25 septembrie 1999, „Dragotoniou vs România” din 24 mai 2007. În cauza „Adrian Constantin vs România”, prin Hotărârea din 12 aprilie 2011, Înalta Curte de la Strasburg, subliniază rolul fundamental pe care îl are rechizitoriul, ca act de acuzare, reamintind faptul că paragraful 3 al articolului 6 din Convenție recunoaște dreptul acuzatului de a fi informat oficial nu numai cu privire la învinuirile ce i se aduc, ci și cu privire la încadrarea juridică a faptelor sale. Informarea precisă și completă reprezintă o condiție esențială pentru a se asigura echitatea procedurilor.” În același context, Curtea reiterează importanța de a da inculpatului dreptul de a-și pregăti apărarea, indiferent dacă schimbarea încadrării vizează elemente de ordin legal, material sau subiectiv ale infracțiunii;

- instanța de judecată urma a pronunța o sentință de achitare în privința lui Pușic Vladimir pe art. 145 alin. (1) Cod penal așa cum a fost pus sub învinuire de procuror, fără a se pronunța asupra calificării conform art. 149 alin. (1) Cod penal;

- instanța de fond a respins cererea părții apărării de a declara nulitatea/inadmisibilitatea actelor și acțiunilor procesuale asupra următoarelor: ordonanța privind numirea expertizei medico-legale a cadavrului este emisă la 05 octombrie 2014, iar începerea urmăririi penale a fost dispusă prin ordonanță la 04 octombrie 2015 și prin comunicarea IMSP Institutul de medicină urgentă, data decesului a fost 04 octombrie 2015, prin urmare organul de urmărire penală a emis o ordonanță privind numirea expertizei medico-legale a cadavrului la 05 octombrie 2014, ilegală fiind în lipsa decesului persoanei și înaintea pornirii procesului penal, care a fost pornit la 04 octombrie 2015. Mai mult decât atât, această ordonanță de dispunere a expertizei nu a fost adusă la cunoștința părții apărării, pentru a putea înainta/modifica întrebările puse experților, desemna și solicita recuzarea experților, contrar art. 145 alin. (1) Cod de procedură penală, prin urmare ordonanța de dispunere a efectuării expertizei medico-legale din 05 octombrie 2014 și Raportul de expertiză medico-legală nr. 2092 sunt întocmite cu grave erori de procedură și urmează a fi declarat nul cu excluderea din cadrul procesului penal pe motiv că acesta face trimitere la un act juridic inexistent și anume Ordonanța ofițerului de urmărire penală a IPS Buiucani, mun. Chișinău, Sidlețchi Iurie din 05 octombrie 2015, un astfel de act procesual fiind lipsă la dosarul penal în cauză, și din cauza că prin acest fapt a fost încălcat dreptul la apărare inclusiv din motiv

că nu au fost adresate întrebări importante pentru poziția apărării precum existența alcoolului în sângele victimei și posibilitatea cauzării vătămărilor corporale prin cădere proprie a victimei;

- la cererea părții apărării, acuzatorul de stat a emis ordonanța din 30 decembrie 2015 prin care a corectat „eroarea materială” înlocuind anul 2014, cu anul 2015. În partea corectării erorii materiale procurorul emitent al ordonanței a încălcat dispozițiile art. 249 alin. (3) Cod de procedură penală, care prevede expres: „Despre corectarea efectuată, organul de urmărire penală întocmește un proces-verbal, iar judecătorul de instrucție sau instanța de judecată – o încheiere, făcându-se mențiune și la sfârșitul actului corectat.”, prin urmare ordonanța procurorului din 30 decembrie 2015 urmează a fi anulată de către instanța de judecată;

- la efectuarea expertizei au participat experții Abramova A. și Odovenco V., fără a semna raportul de expertiză, în lipsa oricărui drept contrar art. 151 alin. (1) Cod de procedură penală, care prevede că expertul semnează raportul de expertiză și aplică ștampila;

- organul de urmărire penală a prezentat părții apărării raportul de expertiză medico-legală nr. 2092 finalizat la 03 noiembrie 2015, abia la 16 decembrie 2015, contrar art. 151 alin. (5) Cod de procedură penală, care prevede „Raportul expertului sau declarația sa că nu poate prezenta concluzii, precum și procesul-verbal de audiere a expertului se comunică imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la primirea lor de către organul de urmărire penală, părților în proces care au dreptul să dea explicații, să facă obiecții, precum și să ceară a se pune expertului întrebări suplimentare, a se efectua expertiza suplimentară ori o expertiză repetată”;

- acțiunile organului de urmărire penală sunt exercitate în afara termenului urmăririi penale. La 03 noiembrie 2015, ofițerul de urmărire penală înaintează un demers procurorului conducător a urmăririi penale privind prelungirea termenului urmăririi penale, în temeiul demersului înaintat la 03 noiembrie 2015, procurorul emite la ordonanța de prelungire a termenului urmăririi penale, contrar art. 259 Cod de procedură penală, care prevede că demersul privind prelungirea termenului urmăririi penale trebuie înaintat înainte de expirarea termenului fixat și înainte de emiterea ordonanței de prelungire;

- o situație similară întâlnim și la demersul privind prelungirea termenului urmăririi penale din 03 decembrie 2015, care este de facto confirmat prin ordonanță de procuror la 02 decembrie 2015, adică cu o zi înainte de a fi înaintat. Ordonanța cu privire la efectuarea acțiunilor de urmărire penală de mai mulți ofițeri de urmărire penală din 04 octombrie 2015 este nelegală și neîntemeiată, fiind emisă cu încălcarea competenței, or, conform art. 52 alin. (1) p. 10) Cod de procedură penală, procurorul este cel care ordonă efectuarea urmăririi penale de un grup de ofițeri de urmărire penală;

- conform art. 56 alin. (2¹) lit. d) Cod de procedură penală, conducătorul organului

de urmărire penală dispune, cu încuviințarea procurorului, efectuarea urmăririi penale de către mai mulți ofițeri de urmărire penală. O încuviințare a procurorului nu există la dosar;

- la 21 octombrie 2015, a fost emisă ordonanța de dispunere a expertizei psihiatrico-legale, care la fel nu a fost adusă la cunoștința părții apărării, pentru a putea înainta/modifica întrebările puse experților, desemna și solicita recuzarea experților, contrar art. 145 alin. (1) Cod de procedură penală. Urmare a acestei ordonanțe a fost prezentat raportul de expertiză părții apărării la 16 octombrie 2015, adică contrar art. 151 alin. (5) Cod de procedură penală, care prevede „Raportul expertului sau declarația sa că nu poate prezenta concluzii, precum și procesul-verbal de audiere a expertului se comunică imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la primirea lor de către organul de urmărire penală, părților în proces care au dreptul să dea explicații, să facă obiecții, precum și să ceară a se pune expertului întrebări suplimentare, a se efectua expertiza suplimentară ori o expertiză repetată;

- reieșind din faptul că învinuitul Pușic Vladimir, are vârsta de 18 ani, o vârstă apropiată de cea a minorilor, era indicată efectuarea unei expertize psihiatrico psihologică pentru constatarea stării psihice și dezvoltării psihologice;

- în conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1) Cod de procedură penală „În procesul penal nu pot fi admise ca probe și, prin urmare, se exclud din dosar, nu pot fi prezentate în instanța de judecată și nu pot fi puse la baza sentinței sau a altor hotărâri judecătorești datele care au fost obținute: prin încălcarea dreptului la apărare al bănuitului, învinuitului, inculpatului, părții vătămate, martorului;”, or dreptul la apărare este grav afectat atunci când organul de urmărire penală emite ordonanțe de dispunere a efectuării expertizei tăinuind de partea apărării și privând-o în acest mod de posibilități. Prevederile art. 94 alin. (1) p. 8) Cod de procedură penală stipulează inadmisibilitatea datelor obținute cu încălcări esențiale de către organul de urmărire penală a dispozițiilor prezentului cod (de procedură penală), aceste încălcări fiind prezente la efectuarea tuturor actelor/acțiunilor descrise supra;

- prin totalitatea acestor acțiuni ilegale admise de către organul de urmărire penală în cadrul procesului penal în privința lui Pușic Vladimir a fost încălcat principiul universalității, ca drept constituțional prevăzut de art. 15 al Constituției. Conform Convenției pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 6 orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită, orice acuzat având dreptul să se apere prin toate mijloacele necesare inclusiv să fie asistat de un apărător ales sau din oficiu, prevedere care flagrant a fost încălcată pe parcursul urmăririi penale prin lipsirea lui Pușic Vladimir de dreptul de a participa la acțiunile de notificare a efectuării expertizelor și la luarea de cunoștință în termenul legal cu rapoartele de expertiză;

- procurorul și instanța de fond l-au privat pe Pușic Vladimir de posibilitățile legale

la apărare, faptul că procurorul a calificat fapta lui Pușic Vladimir drept omor intenționat, deși la analiza probelor era evidentă lipsa intenției lui Pușic Vladimir de a-l omorî pe Josan Serghei, a generat mai multe efecte negative în privința lui Pușic Vladimir.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2016, a fost admis apelul declarat de procuror, casată total sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 18 aprilie 2016 și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care Pușic Vladimir XXXXXX a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod penal și pedepsit cu închisoare la 10 ani în penitenciar de tip închis.

A fost încasat din contul lui Pușic Vladimir în beneficiul statului 8229 lei, cu titlu de reparare a cheltuielilor judiciare.

A fost respins ca nefondat apelul declarat de avocatul Cușnir Sergiu și inculpatul Pușic Vladimir.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut că Pușic Vladimir XXXX la 04 octombrie 2015, aproximativ la ora 05.00, aflându-se la stația de oprire a transportului public din strada Ion Creangă, 1/3, mun. Chișinău, în rezultatul conflictului apărut spontan, urmărind scopul omorului, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, dorind și admițând în mod conștient survenirea acestor urmări, intenționat i-a aplicat lui Josan Serghei o lovitură cu pumnul în regiunea capului, lovitură de la care acela a căzut jos la pământ.

Ca rezultat al loviturii aplicate de inculpat, părții vătămate i-au fost cauzate, conform raportului de expertiză medico - legală nr. 2092 din 03 noiembrie 2015, leziuni corporale sub formă de traumă cranio-cerebrală deschisă echimoză, plagă contuză pe buza inferioară, plagă contuză mentonier, hemoragii pericraniene, fractura bazei și bolții craniului, hemoragii subdurale difuze, hematom subdural în regiunea parieto a-occipitală bilateral; hemoragii subarahnoidiene difuze; hemoragii și cheaguri roșii în ventriculii cerebrali, dilacerarea țesutului cerebral al emisferei stângi, hemoragii infraparenchimotoase-ce, leziuni corporale care prezintă pericol pentru viață și se califică cu vătămări corporale grave, vătămări de la care Josan Serghei a decedat la IMSP Centrul Național Științifico - Practic Medicină de Urgență.

A reținut instanța de apel ca fiind dovedită vinovăția inculpatului în săvârșirea omorului intenționat a părții vătămate.

Sub aspectul laturii obiective și celei subiective, ca elemente constitutive ale componentei de infracțiune, a constatat că inculpatul, în împrejurările stabilite, a acționat cu intenția de a omorî victima.

Mai menționează că s-a constatat cu certitudine că inculpatul, prin agresarea vădită a victimei, cu pumnul i-a aplicat intenționat o lovitură puternică într-o zonă vitală a corpului - capul, iar după căderea ultimului, l-a abandonat, părăsind locul faptei.

În contextul dat, se ține seama de locul și intensitatea loviturii aplicate, de starea victimei, care fiind în stare de beție, era în imposibilitate de a se apăra și de a opune rezistență, de rezultatul infracțional, apreciat de raportul medico - legal ca leziuni corporale grave, periculoase pentru viață.

A specificat instanța de apel că acțiunile inculpatului sânt în legătură cauzală directă cu survenirea decesului victimei, adică acțiunile inculpatului în coroborare cu raportul de expertiză medico - legală reprezintă o dovadă incontestabilă, că inculpatul își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii față de victimă, a prevăzut urmările ei prejudiciabile și admitea, în mod conștient, survenirea acestor urmări.

La fel, instanța de apel a reținut că chiar dacă între decizia de a agresa victima și punerea ei în executare a existat un interval de timp scurt, în conștiința inculpatului au avut loc procese psihice, ce caracterizează vinovăția de omor intenționat, întrucât, din punct de vedere subiectiv, forma acestei vinovății pentru existența infracțiunii în discuție este intenția, în ambele sale modalități, directă sau indirectă, după cum inculpatul a prevăzut rezultatul faptei săvârșite, urmărind producerea lui sau, deși nu-l urmărea, a acceptat posibilitatea producerii morții victimei agresate, ca rezultat al acțiunii sale.

În această ordine de idei, se înscrie și motivul apărut ca un element psihic, ce a contribuit la luarea hotărârii de a acționa, fiind evidente la inculpat sentimentele de ură față de victimă și la impulsivitatea voinței de a-și realiza intenția de a o omorî.

A mai menționat că versiunea inculpatului, precum că a acționat fără intenție, nu are bază probatorie, astfel nu poate fi pusă la baza achitării sau recalificării faptei săvârșite, devreme ce probele prezentate în sprijinul învinuirii, cercetate și, după caz, verificate în ședința instanței de apel, dovedesc cu certitudine săvârșirea infracțiunii constatate.

Relatează că deși, atât la urmărirea penală, cât și în cadrul cercetării judecătorești, inculpatul a declarat că i-a aplicat victimei lovitura în scopul de a se apăra de acțiunile violente ale victimei, această versiune este combătută prin declarațiile martorilor Stanco V. și Frunză V., care au declarat că s-au aflat în apropierea locului incidentului, însă nu au auzit și nu au văzut ca victima să agrezeze inculpatul. Chiar și dacă victima ar fi comis careva acțiuni ilegale față de inculpat, aplicarea loviturii asupra organului vital al victimei nu era unica soluție de a aplana conflictul dat. Mai mult, nu pare a fi credibilă, susținerea, precum că inculpatul s-ar fi apărat de pretinsele acțiuni ilegale ale victimei Josan Serghei, în cazul în care ultimul se afla în stare de ebrietate avansată produsă de consumul de alcool (intoxicație alcoolică) și cu greu își dirija acțiunile proprii. De altfel, așa cum s-a constatat, inculpatul nu se afla sub influența alcoolului, avea o stare fizică bună (parametri fizici și aptitudini de luptă), circumstanțe în care respingerea unui pretins atac fizic din partea victimei prin metode nonviolente nu constituia absolut nici o dificultate serioasă (imobilizarea, îndepărtarea controlată etc.).

Mai indică că din datele exterioare faptei comise, din împrejurările în care a avut loc acțiunea, din motivul care l-a determinat pe inculpat, din scopul pe care și-a propus să-l atingă și din mijloacele de execuție folosite, se reține, în mod indubitabil, că inculpatul a acționat cu intenția de a omorî victima.

A evidențiat că inculpatul a săvârșit o infracțiune deosebit de gravă, anterior nu a fost judecat, la locul de trai se caracterizează pozitiv, iar circumstanțe agravante în speță nu s-au constatat.

A specificat că sunt nefondate concluziile primei instanțe referitor la calificarea faptei inculpatului în baza articolului 149 alin. (1) Cod penal.

Soluția pronunțată nu este consecința unei activități eficiente de judecată, or, sentința dată de prima instanță nu se bazează pe fapte veridice bine dovedite și pe probe bine analizate, care să nu provoace dubii asupra vinovăției inculpatului, de vreme ce acesta n-a recunoscut fapta imputată, iar procurorul a prezentat probe concludente și pertinente în sprijinul învinuirii.

Concluziile instanței de judecată, precum că inculpatul Pușic Vladimir a aplicat cu pumnul o lovitură în regiunea feței, de la care victima a căzut jos și s-a lovit cu capul de o suprafață contondentă (asfalt), traumă care a condus la decesul victimei, sunt greșite, deoarece materialul probator demonstrează cu certitudine, că leziunile corporale grave victimei i-au fost provocate anume prin lovitura aplicată de către inculpat și ca consecință au dus la decesul victimei.

Totodată, a mai reținut instanța de apel că motivele invocate în apel ce vizează activitatea organului de urmărire penală, considerată ilegală, se apreciază, ca fiind nefondate.

Măsurile procesuale de constrângere sânt aplicate în temeiurile prevăzute de lege. Mijloacele de probă și procedeele probatorii sunt aplicate în limitele legii, fiind întocmite actele procedurale corespunzătoare.

Ordonanța de punere sub învinuire a învinuitului Pușic Vladimir din 23 decembrie 2015 este întocmită în conformitate cu prevederile articolelor 52. pct. 23), 281 alin. (1) și (2) și 282 Cod de procedură penală, fiindu-i înmănată învinuitului la 24 decembrie 2015; ultimului i-au fost aduse la cunoștință drepturile și obligațiile prevăzute la articolul 66 Cod de procedură penală: învinuitul a primit copia de pe ordonanța de punere sub învinuire și informația în scris privind drepturile și obligațiile lui.

Raportul de expertiză nr. 2092 din 03 noiembrie 2015 s-a efectuat în conformitate cu prevederile articolelor 142-145, 149-151 Cod de procedură penală, concluziile fiind clare și temeinice, astfel încât nu există motive pentru efectuarea unei expertize suplimentare sau repetate, precum și numirea altei expertize complexă sau în comisie.

A mai evidențiat că la prezentarea materialelor de urmărire penală, învinuitul, asistat de avocat, a luat cunoștință cu obiectul expertizei și întrebările la care expertul trebuia să dea răspuns, i-a fost explicat dreptul de a face observații cu privire la aceste

întrebări și de a cere modificarea sau completarea lor; la fel, a luat cunoștință cu rapoartele experților, fiindu-i explicat dreptul să facă observații, cereri sau obiecții, lucru care nu s-a făcut reieșind din procesele - verbale respective.

Instanța de apel mai relatează că procesele-verbale de informare despre terminarea urmăririi penale și de prezentare a materialelor de urmărire penală învinuitului și apărătorului sunt întocmite în conformitate cu prevederile articolelor 52 alin. (1) pct. 2), 24); 260; 261; 293; 294 Cod de procedură penală.

Rechizitoriul este întocmit în conformitate cu prevederile articolului 296 Cod de procedură penală, învinuitul primind copia de pe rechizitoriu la 31 decembrie 2015.

Presupusele încălcări de lege, invocate de apelanți, nu cad sub incidența articolului 251 alin. (2) Cod de procedură penală, adică nu atrag nulitatea absolută a actului procedural contestat.

Din materialul cauzei, rezultă că la 28 decembrie 2015 la terminarea urmăririi penale, învinuitul Pușic Vladimir a luat cunoștință cu materialele dosarului, fiind asistat de apărător.

Mai menționează instanța de apel că prin ordonanța procurorului din 30 decembrie 2015 a fost respinsă cererea formulată de către avocatul Cușnir Sergiu la 28 decembrie 2015.

Astfel, potrivit art. 66 alin. (2) pct. 27) Cod de procedură penală învinuitul a avut dreptul să atace, în modul prevăzut de articolul 313 Cod de procedură penală, acțiunile și hotărârile organului de urmărire penală și, după cum rezultă din materialul cauzei, acest drept n-a fost utilizat la urmărirea penală referitor la acțiunile și actele procedurale efectuate.

Totodată, instanța de apel a menționat că motivele invocate în apel ce vizează cererea privind achitarea inculpatului în baza articolului 145 alin. (1) Cod penal, se apreciază, ca fiind nefondate, or, nu au suport probatoriu și se combat prin considerentele cu privire la apelul declarat de procuror.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Cușnir Sergiu în numele inculpatului Pușic Vladimir, prin care a solicitat casarea deciziei atacate cu menținerea sentinței primei instanțe sau cu dispunerea achitării inculpatului.

În motivarea cererii de recurs recurentul a invocat următoarele:

- faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită;
- Pușic Vladimir a declarat că i-a aplicat victimei o singură lovitură cu pumnul în regiunea bărbii, de la care victima a căzut jos, lovindu-se imprevizibil, cu capul de asfalt;
- a fost efectuată expertiza medico-legală și prezentat raportul de expertiză nr. 2092 din 03 noiembrie 2015, care confirmă declarațiile lui Pușic Vladimir și anume că leziunile s-au constatat în regiunea feței, mai exact în regiunea buzei inferioare, ca rezultat al loviturii cu pumnul. Totodată celelalte traume grave constatate, care au dus la decesul victimei nu au fost cauzate direct de lovitura aplicată de către Pușic Vladimir în

regiunea bărbii, cu formarea unei singure leziuni pe barbă. Însăși trauma cranio-cerebrală cauzatoare de deces s-a format în urma căderii corpului și lovirii cu capul de suprafața de aterizare, ceea ce reprezintă acțiune separată asupra craniului (două locuri de impact);

- traumă cranio-cerebrală cu hemoragii pericraniene, fractura bazei și bolții craniului, hemoragii subdurale difuze, hematom subdural în regiunea parieto-occipitală bilateral, hemoragii subarahnoidiene difuze au survenit ca rezultat al căderii victimei cu capul de o suprafață proeminentă (limitată de contact) ca acțiune traumatică de o intensitate mult mai mare;

- victima se afla în stare de intoxicație alcoolică (conform raportului de expertiză la victimă s-a constatat intoxicație alcoolică gravă de 3,3‰), stare în care acțiunile persoanei sunt necoordonate, de la lovitura în barbă, victima s-a dezechilibrat și în cădere nederijată s-a lovit cu capul de acea suprafață proeminentă, de la care i-au și fost cauzate leziunile corporale, care au dus la deces;

- concluzia instanței de apel este una greșită și nefondată, or, prin analiza minuțioasă a raportului de expertiză nr. 2092 din 03 noiembrie 2015 se constată „Posterior de piramida osului temporal din stânga se depistează o zonă cu defect de compactă pe o suprafață de 0,9x0,5 cm de la care pornesc trei linii de fractură...” fapt care indică cert că aici a fost epicentrul acțiunii traumatice, dar nu din față. Astfel, rezultă că formarea traumei cranio-cerebrale, de la care a decedat victima a fost cauzată de căderea ulterioară pe suprafața de aterizare, fapt care nu a fost în intenția lui Pușic Vladimir;

- instanța de apel a calificat greșit fapta;

- instanța de apel a confundat intenția lui Pușic Vladimir de a lovi cu pumnul în barbă pe Josan Serghei, cu intenția lui de a-l omorî pe ultimul;

- martorii au declarat că au auzit o singură lovitură, după care victima a căzut, prin urmare dacă ar fi urmărit scopul omorului intenționat a lui Josan Serghei, Pușic Vladimir nu s-ar fi îndepărtat de la fața locului, fiind atât de speriat de faptul căderii victimei, ci i-ar fi aplicat mai multe lovituri ca să se asigure că victima ar fi decedat. Astfel, lipsa multiplelor lovituri asupra victimei demonstrează lipsa intenției omorului;

- martorii Stanco V. și Cotodian I. au confirmat că inculpatul era foarte speriat de cele întâmplate și nu cunoștea că victima ar fi decedat, decât în momentul în care i-a fost comunicat de poliție;

- Pușic Vladimir la lovit cu pumnul în barbă pe Josan Serghei, de la care acesta a căzut, lovindu-se cu capul de suprafața de aterizare, această faptă constituind o conduită greșită a făptuitorului, iar conform hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 11 din 24 decembrie 2012, la art. 9 este indicat că „Pentru a deosebi omorul intenționat de lipsirea de viață din imprudență (art. 149 Cod penal) urmează să se atragă atenția asupra faptului că omorul dă expresie unei conduite violente, reprezentând o formă de manifestare a făptuitorului care a luat hotărârea de a suprima viața unei persoane și se folosește de mijloacele apte să realizeze acest scop, pe când în cazul lipsirii de viață din

imprudență nu avem un act de violență, ci o conduită greșită a făptuitorului într-o situație periculoasă, susceptibilă să producă, în anumite împrejurări, consecințe sub formă de moarte cerebrală a victimei. În unele cazuri, lipsirea de viață din imprudență se consideră, în mod neîntemeiat, ca fiind intenționată, spre exemplu: de la o izbitură, victima cade, se lovește cu capul de un corp contondent și moare sau cazul în care moartea victimei survine de la loviturile aplicate de făptuitor. În astfel de cazuri, conștientizarea de către făptuitor a laturii faptice a acțiunilor (inațiunilor) sale este apreciată în mod eronat ca probă a previziunii că va surveni moartea victimei. Pentru a verifica temeinicia afirmațiilor făptuitorului că a lipsit de viață persoana, din neglijență, că a acționat fără intenție, aceste afirmații trebuie confruntate cu datele ce caracterizează: acțiunea (inațiunea) în momentul infracțiunii; ambianța în care a fost săvârșită infracțiunea; relațiile făptuitorului cu victima; conduita făptuitorului după lipsirea victimei de viață etc.;

- prin recalificarea de către instanța de apel a faptei lui Pușic Vladimir drept omor intenționat a fost comisă o eroare gravă a actului de justiție, încălcându-se și prevederile art. 1 alin. (2) Cod de procedură penală;

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

- instanța de apel greșit a constatat că Pușic Vladimir l-a abandonat pe Josan Serghei, or, din declarațiile lui Pușic Vladimir, confirmate și de către martorul Stanco Vladimir reiese că inculpatul s-a speriat atât de tare de cele întâmplate încât l-a rugat pe Stanco Vladimir să rămână la fața locului să-i acorde ajutor lui Josan Serghei, mai ales că la fața locului se adunase-ră mai multe persoane, Pușic Vladimir îndepărtându-se câțiva metri;

- argumentarea instanței de apel precum că motivul aplicării loviturii în regiunea bărbii de către Pușic Vladimir, ar fi sentimentele de ură față de victimă și la impulsionearea voinței de a-și realiza intenția de a omorî, nu s-au materializat în niciun fel, fiind niște aprecieri nemotivate ale instanței de apel;

- faptul că martorii Stanco V. și Frunza V. nu au văzut agresiunea lui Josan Serghei față de Pușic Vladimir nu demonstrează că această agresiune nu a existat. Mai mult decât atât, o regulă de bază aplicabilă la administrarea declarațiilor martorilor, consemnată și în art. 90 alin. (1) Cod de procedură penală este că în calitatea de martori pot fi citate persoane care posedă informații cu privire la vreo circumstanță care urmează să fie constatată în cauză;

- prin coroborarea declarațiilor martorilor care au spus că „nu au văzut” și declarațiilor inculpatului, care declară că a fost agresat și aprecierea de către instanța de apel a unui fapt dovedit, instanța de apel a încălcat prevederile art. 27 alin. (2) și art. 101

alin. (3) Cod de procedură penală, care prevăd că nicio probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată;

- a fost încălcat flagrant art. 8 alin. (3) din Codul de procedură penală, care prevede că concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuțitului, învinuitului, inculpatului;

- cauza a fost judecată în apel fără citarea legală a succesoriului părții vătămăte;

- în decizia instanței de apel este indicat că în ședința de judecată în apel succesoriul părții vătămăte Josan Alexandru nu s-a prezentat. În continuare instanța de apel face referire la persoane care nu au nicio tangență cu procesul „... procuroriul s-a pronunțat împotriva judecării cauzei în absența succesoriului părții vătămăte Jusu A. (în cadrul dosarului nu a fost stabilit un astfel de succesori al părții vătămăte), iar avocatu Cușnir S. și inculpatul s-au pronunțat pentru judecarea cauzei în absența succesoriului părții vătămăte Josu S. (în cadrul dosarului nu a fost stabilit nici un astfel de succesori al părții vătămăte cu așa nume);

- în ședința de judecată în apel a fost anunțat faptul că procedura citării a fost îndeplinită, însă succesoriul părții vătămăte Josan Alexandru nu s-a prezentat. După pronunțarea deciziei instanței de apel a constat că în dosar nu există dovada citării legale a părții vătămăte în instanța de apel, lipsește confirmarea că succesoriul părții vătămăte ar fi primit citația conform art. 236 Cod de procedură penală, care prevede că citația urmează a fi comunicată și chiar înmănată, fapt care nu a fost făcut, iar instanța de apel eronat a apreciat, ca fiind posibilă examinarea cauzei în lipsa succesoriului părții vătămăte conform art. 412 Cod de procedură penală;

- învinuirea adusă lui Pușic Vladimir din 06 octombrie 2015 nu a fost bazată pe probe, fapt confirmat de completarea adusă învinuirii la 24 decembrie 2015 prin concluziile raportului de expertiză medico-legală nr. 2092 din 03 ianuarie 2015, care în loc să fie apreciate prin prisma concludenței, au fost doar nominalizate;

- învinuirea nu este una clară, or, în conformitate cu prevederile art. 291 Cod de procedură penală, rechizitoriul trebuie să reprezinte soluția legală a urmării penale „atunci când din materialele cauzei rezultă că fapta există”;

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel;

- ordonanța privind numirea expertizei medico-legale a cadavrului este emisă la 05 octombrie 2014, iar începerea urmării penale a fost dispusă prin ordonanță la 04 octombrie 2015 și prin comunicarea IMSP Institutul de medicină urgentă, prin urmare organul de urmărire penală a emis o ordonanță privind numirea expertizei medico-legale a cadavrului la 05 octombrie 2014, ilegală fiind în lipsa decesului persoanei și înaintea pornirii procesului penal, care a fost pornit la 04 octombrie 2015, ordonanța dată nefiind adusă la cunoștința părții apărării;

- la cererea părții apărării, acuzatorul de stat a emis ordonanța din 30 decembrie 2015 prin care a corectat „eroarea materială” înlocuind anul 2014, cu anul 2015. În partea corectării erorii materiale procurorul emitent al ordonanței a încălcat dispozițiile art. 249 alin. (3) Cod de procedură penală;

- la efectuarea expertizei au participat experții Abramova A. și Odovenco V., fără a semna raportul de expertiză, în lipsa oricărui drept contrar art. 151 alin. (1) Cod de procedură penală, care prevede că expertul semnează raportul de expertiză și aplică ștampila;

- acțiunile organului de urmărire penală sunt exercitate în afara termenului urmăririi penale;

- o situație similară se întâlnește și la demersul privind prelungirea termenului urmăririi penale din 03 decembrie 2015, care este de facto confirmat prin ordonanță de procuror la 02 decembrie 2015, adică cu o zi înainte de a fi înaintat;

- ordonanța cu privire la efectuarea acțiunilor de urmărire penală de mai mulți ofițeri de urmărire penală din 04 octombrie 2015 este ilegală și neîntemeiată, fiind emisă cu încălcarea competenței;

- la 21 octombrie 2015 a fost emisă ordonanța de dispunere a expertizei psihiatrico-legale, care la fel nu a fost adusă la cunoștința părții apărării;

- urmare a acestei ordonanțe a fost prezentat raportul de expertiză din 17 noiembrie 2015; fiind prezentat părții apărării la 16 octombrie 2015, adică contrar art. 151 alin. (5) Cod de procedură penală;

- inculpatul Pușic Vladimir, are vârsta de 18 ani, o vârstă apropiată de cea a minorilor, astfel, era indicată efectuarea unei expertize psihiatrico-psihologice pentru constatarea stării psihice și dezvoltării psihologice;

- dreptul la apărare este grav afectat atunci când organul de urmărire penală emite ordonanțe de dispunere a efectuării expertizei tăinuind de partea apărării și privând-o în acest mod de posibilități;

- prin totalitatea acestor acțiuni ilegale admise de către organul de urmărire penală în cadrul procesului penal în privința lui Pușic Vladimir, i-a fost încălcat principiul universalității, ca drept constituțional prevăzut de art. 15 al Constituției;

- conform Convenției pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 6 orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită, orice acuzat având dreptul să se apere prin toate mijloacele necesare inclusiv să fie asistat de un apărător ales sau din oficiu, prevedere care flagrant a fost încălcată pe parcursul urmăririi penale prin lipsirea lui Pușic Vladimir de dreptul de a participa la acțiunile de notificare a efectuării expertizelor și la luarea de cunoștință în termenul legal cu rapoartele de expertiză;

- nici inculpatul și nici avocatul nu au fost înștiințați despre dispunerea expertizei medico-legale, la dosarul penal nu există confirmarea acestui fapt;

- instanța de apel face trimitere la faptul că încălcările invocate de partea apărării nu cad sub incidența art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală, și nu atrag nulitatea absolută a actelor procesuale contestate, asta deși a invocat declararea atât a nulității absolute, cât și a celei relative;

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul Ghervas Iurie, a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, solicitând declararea inadmisibilității acestuia, din motiv că recursul este vădit neîntemeiat.

A indicat că presupusa eroare de drept, prevăzută în art. 427 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, exprimată prin judecarea de către instanța de apel a cauzei fără citarea legală a succesorului părții vătămate, nu corespunde adevărului.

Mai reține că recurentul își motivează această contestație prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, însă motivele de reapreciere a materialului probatoriu nu se conțin în temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

A menționat că pretinsele încălcări invocate în recurs, care pot atrage nulitatea actelor procedurale, nu cad sub incidența prevederilor art. 251 Cod de procedură penală.

Totodată, a specificat că instanța de apel, a înlăturat omisiunile instanței de fond, având ca suport cumulul de probe care au fost verificate, just a constatat circumstanțele de drept și de fapt ale cauzei și, corespunzător, corect a încadrat acțiunile făptuitorului în baza art. 145 alin. (1) Cod penal.

7. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, ținând seama de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărâre dacă nu se agravează situația condamnatului.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În sensul prevederilor din art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul penal lărgit menționează că recurentul drept temeiuri pentru declararea recursului, a indicat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 5), 6) și 12) Cod de procedură penală și anume că cauza a fost judecată în apel fără citarea legală a unei părți, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, iar faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 5) și 12) Cod de procedură penală, nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, iar din textul recursului declarat rezultă prezența motivului neinvocat de recurent, dar prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în partea motivării superficiale instanței de apel a încasării din contul lui Pușic Vladimir în beneficiul statului 8229 lei, cu titlu de reparare a cheltuielilor judiciare, invocând în acest context următoarele argumente.

Așadar, verificând materialele dosarului, Colegiul penal conchide că instanțele ierarhic inferioare neîntemeiat au dispus încasarea din contul inculpatului Pușic Vladimir în beneficiul statului suma de 8229 lei cu titlu de cheltuieli judiciare pentru efectuarea Raportului de expertiză medico-legală nr. 2092 din 03 noiembrie 2015 (f. d. 58 – 61, vol. I) și a Raportului expertizei psihiatrico-legală ambulatorie nr. 962 a2015 din 17 noiembrie 2015 (f. d. 64 – 67, vol. I).

Or, art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză (art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală).

Tot aici, Colegiul penal consideră necesar de a face trimitere la prevederile alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală, care stipulează că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul bugetului de stat.

Drept urmare celor invocate, se indică că în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Astfel, se reține că expertiza medico-legală a cadavrului a fost ordonată de către organul de urmărire penală în vederea stabilirii cauzei directe a decesului cet. Josan Serghei (f. d. 43, vol. I), la fel și efectuarea expertizei psihiatrico-legală ambulatorie a fost ordonată de către ofițerul superior de urmărire penală a IP Buiucani, mun. Chișinău locotenent major de poliție Sidlețchi Iurie (f. d. 56, vol. I), acestea fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

În sensul dat, Colegiul penal constată faptul că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statutului.

7.1. Cu referire la temeiul invocat de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, care prevede că „*faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*”, Colegiul penal lărgit constată că în rezultatul examinării materialelor cauzei nu s-au identificat careva circumstanțe care ar cădea sub incidența acestui temei și ar putea constitui temei de casare, astfel acesta este unul neîntemeiat.

În acest sens, cu privire la motivele invocate de recurent, care cad sub incidența acestui temei, precum că „*Pușic Vladimir a declarat că i-a aplicat victimei o singură lovitură cu pumnul în regiunea bărbii, de la care victima a căzut jos, lovindu-se imprevizibil, cu capul de asfalt; a fost efectuată expertiza medico-legală și prezentat raportul de expertiză nr. 2092 din 03 noiembrie 2015, care confirmă declarațiile lui Pușic Vladimir și anume că leziunile s-au constatat în regiunea feței, mai exact în regiunea buzei inferioare, ca rezultat al loviturii cu pumnul. Totodată celelalte traume grave constatate, care au dus la decesul victimei nu au fost cauzate direct de lovitura aplicată de către Pușic Vladimir în regiunea bărbii, cu formarea unei singure leziuni pe barbă. Însăși trauma cranio-cerebrală cauzatoare de deces s-a format în urma căderii corpului și lovirii cu capul de suprafața de aterizare, ceea ce reprezintă acțiune separată asupra craniului (două locuri de impact); traumă cranio-cerebrală cu hemoragii pericraniene, fractura bazei și bolții craniului, hemoragii subdurale difuze, hematom subdural în regiunea parieto-occipitală bilateral, hemoragii subarahnoidiene difuze au survenit ca rezultat al căderii victimei cu capul de o suprafață proeminentă (limitată de contact) ca acțiune traumatică de o intensitate mult mai mare; victima se afla în stare de intoxicație alcoolică (conform raportului de expertiză la victimă s-a constatat intoxicație alcoolică gravă de 3,3‰), stare în care acțiunile persoanei sunt necoordonate, de la lovitura în barbă, victima s-a dezechilibrat și în cădere nedirijată s-a lovit cu capul de acea suprafață proeminentă, de la care i-au și fost cauzate leziunile corporale, care au dus la deces; concluzia instanței de apel este una greșită și nefondată, or, prin analiza minuțioasă a raportului de expertiză nr. 2092 din 03 noiembrie 2015 se constată „*Posterior de piramida osului temporal din stânga se depistează o zonă cu defect de compactă pe o suprafață de 0,9x0,5 cm de la care pornesc trei linii de fractură...*” fapt care indică cert că aici a fost epicentrul acțiunii traumatice, dar nu din față. Astfel, rezultă că formarea traumei cranio-cerebrale, de la care a decedat victima a fost cauzată de căderea ulterioară pe suprafața de aterizare, fapt care nu a fost în intenția lui Pușic Vladimir; prin recalificarea de către instanța de apel a faptei lui Pușic Vladimir drept omor intenționat a fost comisă o eroare gravă a actului de justiție, încălcându-se și prevederile art. 1 alin. (2) Cod de procedură penală; instanța de apel a confundat*

intenția lui Pușic Vladimir de a lovi cu pumnul în barbă pe Josan Serghei, cu intenția lui de a-l omorî pe ultimul”, Colegiul penal lărgit reține că acestea constituie doar opinia subiectivă a recurentului, nefiind acceptate, deoarece din probele examinate, descrise amănunțit în decizia instanței de apel (f. d. 110 – 116, vol. II), rezultă că aceasta a considerat că soluția pronunțată de prima instanță nu este consecința unei activități eficiente de judecată, or, sentința dată de prima instanță nu se bazează pe fapte veridice bine dovedite și pe probe bine analizate, care să nu provoace dubii asupra vinovăției inculpatului, de vreme ce acesta n-a recunoscut fapta imputată, iar procurorul a prezentat probe concludente și pertinente în sprijinul învinuirii. Astfel, sunt nefondate concluziile primei instanțe referitor la calificarea faptei inculpatului în baza art. 149 alin. (1) Cod penal.

Prin urmare instanța de apel și-a întemeiat corect concluzia pe cumulul de probe administrat și examinat în prima instanță și verificat în instanța de apel, apreciate corect prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, argumente pe care instanța de recurs le acceptă și le însușește.

Totodată, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că conform Raportului de expertiză medico-legală nr. 2092 din 03 noiembrie 2015 s-a stabilit că moartea victimei Jostan Serghei a survenit în rezultatul traumei cranio-cerebrale deschise echimoză, plagă contuză pe buza inferioară, plagă contuză mentonier, hemoragii pericraniene, fractura bazei și bolții craniului, hemoragii subdurale difuze, hemotom subdural în regiunea parieto-occipitală bilateral; hemoragii subarahnoidiene difuze; hemoragii și cheaguri roșii în ventriculii cerebrali, dilacerarea țesutului cerebral al emisferei stângi, hemoragii intraparenchimotoase-ce se confirmă prin datele necropsiei și adevărate histopatologic, ce a fost produsă prin mecanism de lovire antero-laterală stângă cu un corp(uri) contodont(e), cu cca. 30-40 min până la deces. La cercetarea toxicologică în sângele cadavrului Josan Serghei s-a depistat alcool etilic în cantitate de 3,3 %, ceea ce la persoanele vii corespunde intoxicației alcoolice grave. În sânge, ficat, rinichi nu s-au depistat derivați ai acidului barbituric, derivați de 1,4 benzodiazepină, derivați de morfină, derivați de feniletilamină, tramadol (f. d. 58 – 61, vol. I).

Prin urmare, corect a stabilit instanța de apel că acțiunile inculpatului sunt în legătură directă cu survenirea decesului victimei, or, acțiunile inculpatului în coroborare cu Raportul de expertiză medico-legală reprezintă o dovadă incontestabilă că inculpatul își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii față de victimă, a prevăzut urmările ei prejudiciabile și admitea, în mod conștient, survenirea acestor urmări.

Or, pentru calificare nu are importanță dacă fapta prejudiciabilă a fost suficientă prin ea însăși să producă moartea sau a condus la această urmare prejudiciabilă unită cu alte cauze: preexistente, concomitente sau survenite. Este suficient să existe o legătură de

cauzalitate *sine qua non*, adică să se constate că celelalte cauze, fără această faptă prejudiciabilă, nu ar fi provocat moartea.

În privința motivelor invocate de recurent, precum că „*martorii au declarat că au auzit o singură lovitură, după care victima a căzut, prin urmare dacă ar fi urmărit scopul omorului intenționat a lui Josan Serghei, Pușic Vladimir nu s-ar fi îndepărtat de la fața locului, fiind atât de speriat de faptul căderii victimei, ci i-ar fi aplicat mai multe lovituri ca să se asigure că victima ar fi decedat. Astfel, lipsa multiplelor lovituri asupra victimei demonstrează lipsa intenției omorului; martorii Stanco V. și Cotodian I. au confirmat că inculpatul era foarte speriat de cele întâmplare și nu cunoștea că victima ar fi decedat, decât în momentul în care i-a fost comunicat de poliție; Pușic Vladimir l-a lovit cu pumnul în barbă pe Josan Serghei, de la care acesta a căzut, lovindu-se cu capul de suprafața de aterizare, această faptă constituind o conduită greșită a făptuitorului, iar Conform hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 11 din 24 decembrie 2012, la art. 9 este indicat că „Pentru a deosebi omorul intenționat de lipsirea de viață din imprudență (art. 149 Cod penal) urmează să se atragă atenția asupra faptului că omorul dă expresie unei conduite violente, reprezentând o formă de manifestare a făptuitorului care a luat hotărârea de a suprima viața unei persoane și se folosește de mijloacele apte să realizeze acest scop, pe când în cazul lipșirii de viață din imprudență nu avem un act de violență, ci o conduită greșită a făptuitorului într-o situație periculoasă, susceptibilă să producă, în anumite împrejurări, consecințe sub formă de moarte cerebrală a victimei. În unele cazuri, lipsirea de viață din imprudență se consideră, în mod neîntemeiat, ca fiind intenționată, spre exemplu: de la o izbitură, victima cade, se lovește cu capul de un corp contondent și moare sau cazul în care moartea victimei survine de la loviturile aplicate de făptuitor. În astfel de cazuri, conștientizarea de către făptuitor a laturii factice a acțiunilor (inacțiunilor) sale este apreciată în mod eronat ca probă a previziunii că va surveni moartea victimei. Pentru a verifica temeinicia afirmațiilor făptuitorului că a lipsit de viață persoana, din neglijență, că a acționat fără intenție, aceste afirmații trebuie confruntate cu datele ce caracterizează: acțiunea (inacțiunea) în momentul infracțiunii; ambianța în care a fost săvârșită infracțiunea; relațiile făptuitorului cu victima; conduita făptuitorului după lipsirea victimei de viață etc.”, Colegiul penal lărgit constată ca acestea reprezintă o opinie neîntemeiată a recurentului, deoarece din materialele cauzei și din conținutul deciziei instanței de apel (f. d. 117 – 118, vol. II) rezultă că aceasta corect a reținut conținutul declarațiilor martorului Miron Gheorghe (f. d. 20 – 21, vol. I), care a declarat că *l-a văzut pe Pușic Vladimir la oprirea de troleibuz care se afla vizavi de market unde s-a apropiat să-și procure alimente, după care aproximativ peste 20 secunde după ce s-a întors cu fața spre market, a auzit o lovitură urmată imediat încă de una, întorcându-se cu fața la ei, a observat că victima era căzută pe spate la sol, cu capul spre market, în această ordine de idei, Colegiul penal lărgit menționează că lovitura a fost aplicată cu o deosebită putere, aceasta fiind auzită de**

către martorul Miron Gheorghe, ce se afla la o distanță relativ mare de locul comiterii infracțiunii.

Prin urmare, instanța de apel corect a reținut situația de fapt dedusă judecății, menționând că concluziile instanței de fond, precum că inculpatul Pușic Vladimir a aplicat cu pumnul o lovitură în regiunea feței, de la care victima a căzut jos și s-a lovit cu capul de o suprafață contodontă (asfalt), traumă care a condus la decesul victimei, sunt greșite, deoarece materialul probator demonstrează cu certitudine, că leziunile corporale grave victimei i-au fost provocate anume prin lovitura aplicată de către inculpat și ca consecință a dus la decesul victimei.

Totodată, instanța de recurs ține să menționeze că neaplicarea de către inculpat a unor serii de lovituri îndată după ce a aplicat prima, nu poate influența la calificarea acțiunilor sale, or, urmările prejudiciabile survenite au fost evidente imediat după prima lovitură, dat fiind faptul că atât martorul Miron Gheorghe, cât și însăși recurentul au indicat că imediat după ce victima s-a prăbușit la pământ, Pușic Vladimir a părăsit locul comiterii infracțiunii.

Mai mult ca atât, nu pot fi reținute afirmațiile recurentului precum că inculpatul s-a interesat de soarta victimei, or, consecințele fatale au fost evidente imediat aplicării loviturii, deoarece martorul Miron Gheorghe, a mărturisit că *„a observat că victima era căzută pe spate la sol, cu capul în direcția marketului, dar cele două persoane necunoscute lui, de care era însoțit Pușic Vladimir, în comun cu ei fugeau în direcția Universității de Medicină. În acel moment a aruncat cafeaua jos, cu scopul de ai reține, iar pe prietenă a lăsat-o la market. Alergând după ei, până în apropierea băncii „Veneto Bancă,, din bd. Ștefan cel Mare, și văzând că nu-i ajunge, a revenit la victimă să-i acorde ajutor”*, prin urmare, inculpatul Pușic Vladimir a conștientizat cele comise, dorind să se eschiveze de la răspunderea penală prin părăsirea locului comiterii infracțiunii la fugă, deoarece martorul Miron Gheorghe, fiind și el într-o formă fizică bine pregătită, fiind student la Universitatea Sportivă din Moldova, anul doi, la facultatea de antrenor de fitness, a fost în imposibilitate să-l ajungă și rețină pe inculpat, necătând la faptul că inculpatul avea dureri la picior.

Nu poate fi reținut nici argumentul recurentului precum că *„argumentarea instanței de apel precum că motivul aplicării loviturii în regiunea bărbii de către Pușic Vladimir, ar fi sentimentele de ură față de victimă și la impulsivitatea voinei de a-și realiza intenția de a omorî, nu s-au materializat în niciun fel, fiind niște aprecieri nemotivate ale instanței de apel”*, or, reieșind din faptul că în momentul comiterii infracțiunii inculpatul nu se afla sub influența alcoolului, are o stare fizică bună (parametri fizici și aptitudini de luptă), a avut posibilitatea de a evita conflictul și aplicarea loviturii, prin respingerea unui pretins atac fizic din partea victimei prin metode nonviolente, din declarațiile inculpatului (f. d. 30 verso, vol. I) rezultă că practica sportul, luptele, participa la competiții.

Mai mult ca atât, martorul Miron Gheorghe a declarat că îl cunoaște pe inculpatul Pușic Vladimir, acesta fiind luptător de „M-1” (arte marțiale) (f. d. 20 – 21, vol. I), faptul dat fiind confirmat de către însăși inculpatul Pușic Vladimir, care fiind audiat în faza de urmărire penală a declarat că *„la moment practică sportul, luptele, participă la competiții”* (f. d. 30 verso, vol. I), în această ordine de idei, Colegiul penal lărgit ține să sublinieze că inculpatul a avut posibilitatea aplicării a unor procedee care nu ar fi atentat la viața și integritatea victimei, prin mobilizarea sau aplicarea unor lovituri mai puțin periculoase.

În privința motivelor invocate de recurent, precum că *„faptul că martorii Stanco V. și Frunza V. nu au văzut agresiunea lui Josan Serghei față de Pușic Vladimir nu demonstrează că această agresiune nu a existat. Mai mult decât atât, o regulă de bază aplicabilă la administrarea declarațiilor martorilor, consemnată și în art. 90 alin. (1) Cod de procedură penală este că în calitatea de martori pot fi citate persoane care posedă informații cu privire la vreo circumstanță care urmează să fie constatată în cauză; prin coroborarea declarațiilor martorilor care au spus că „nu au văzut” și declarațiilor inculpatului, care declară că a fost agresat și aprecierea de către instanța de apel a unui fapt dovedit, instanța de apel a încălcat prevederile art. 27 alin. (2) și art. 101 alin. (3) Cod de procedură penală, care prevăd că nicio probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată; a fost încălcat flagrant art. 8 alin. (3) din Codul de procedură penală, care prevede că concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuیتului, învinuitului, inculpatului”*, Colegiul penal lărgit constată ca acestea sunt neîntemeiate, or, atât la urmărirea penală, cât și în cadrul cercetării judecătorești inculpatul a declarat că i-a aplicat victimei lovitura în scopul de a se apăra de acțiunile violente ale victimei, această versiune este combătută prin declarațiile martorilor Stanco Vladimir (f. d. 22, vol. I) și Frunză Vadim (f. d. 15 – 16, vol. I), care au declarat că s-au aflat în apropierea locului incidentului, însă nu au auzit și nu au văzut ca între victimă și inculpat să se fi produs careva conflict, or, în cazul iscării unui conflict, prietenii atât al inculpatului, cât și a victimei ar fi observat și auzit neparat cearta, aceștia aflându-se la o distanță relativ mică de la locul comiterii crimei.

Totodată, urmează de remarcat că chiar dacă victima ar fi comis careva acțiune ilegală față de inculpat, aplicarea loviturii puternice asupra organului vital al victimei (cap) nu era unica soluție de a aplana conflictul dat.

Colegiul penal lărgit apreciază critic și invocările recurentului precum că *„cauza a fost judecată în apel fără citarea legală a succesorului părții vătămate; în decizia instanței de apel este indicat că în ședința de judecată în apel succesorul părții vătămate Josan Alexandru nu s-a prezentat. În continuare instanța de apel face referire la persoane care nu au nicio tangență cu procesul „... procurorul s-a pronunțat împotriva*

judecării cauzei în absența succesorului părții vătămate Jusu A. (în cadrul dosarului nu a fost stabilit un astfel de succesor al părții vătămate), iar avocatul Cușnir S. și inculpatul s-au pronunțat pentru judecarea cauzei în absența succesorului părții vătămate Josu S. (în cadrul dosarului nu a fost stabilit nici un astfel de succesor al părții vătămate cu așa nume); în ședința de judecată în apel a fost anunțat faptul că procedura citării a fost îndeplinită, însă succesorul părții vătămate Josan Alexandru nu s-a prezentat. După pronunțarea deciziei instanței de apel a constatat că în dosar nu există dovada citării legale a părții vătămate în instanța de apel, lipsește confirmarea că succesorul părții vătămate ar fi primit citația conform art. 236 Cod de procedură penală, care prevede că citația urmează a fi comunicată și chiar înmănată, fapt care nu a fost făcut, iar instanța de apel eronat a apreciat, ca fiind posibilă examinarea cauzei în lipsa succesorului părții vătămate conform art. 412 Cod de procedură penală”, deoarece, pornind de la materialele dosarului, și anume (f. d. 153, vol. I), se atestă că succesorul părții vătămate Josan Alexandru a depus o cerere prin care a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa. Necătând la acest fapt, instanța de apel și-a onorat obligațiunile procedurale și a expediat în adresa succesorului părții vătămate Josan Alexandru citații pentru a se prezenta în ședința instanței de apel (f. d. 83, 89 vol. II). Mai mult ca atât, în ședința instanței de apel din 23 iunie 2016, președintele ședinței a pus în discuție posibilitatea examinării cauzei în lipsa succesorului părții vătămate, la care avocatul inculpatului Pușic Vladimir, Cușnir Sergiu a menționat că „partea apărării consideră posibilă examinarea, întrucât la etapa judecării cauzei, succesorul părții vătămate Josan Alexandru, a depus o cerere privind examinarea cauzei în lipsa lui”, considerând că această cerere produce efecte și în instanța de apel. Prin urmare, instanța de apel audiind opiniile părților a dispus examinarea cauzei în lipsa succesorului părții vătămate Josan Alexandru (f. d. 95, vol. II).

Cu privire la motivele invocate de recurent precum că „învinuirea adusă lui Pușic Vladimir din 06 octombrie 2015 nu a fost bazată pe probe, fapt confirmat de completarea adusă învinuirii la 24 decembrie 2015 prin concluziile raportului de expertiză medico-legală nr. 2092 din 03 ianuarie 2015, care în loc să fie apreciate prin prisma concluziilor, au fost doar nominalizate; învinuirea nu este una clară, or, în conformitate cu prevederile art. 291 Cod de procedură penală, rechizitoriul trebuie să reprezinte soluția legală a urmăririi penale „atunci când din materialele cauzei rezultă că fapta există””, Colegiul penal lărgit constată că în rezultatul examinării materialelor cauzei nu s-au identificat careva circumstanțe care ar cădea sub incidența acestor motive și ar putea constitui temei de casare, astfel acestea sunt neîntemeiate, or, cumulul de probe administrat și examinat în prima instanță și verificat în instanța de apel, au fost apreciate corect prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concluziilor, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, argumente pe care instanța de recurs le acceptă și le însușește.

Totodată, instanța de apel întemeiat a reținut precum că ordonanța de punere sub învinuire a învinuitului Pușic Vladimir din 23 decembrie 2015 este întocmită în conformitate cu prevederile art. 52 pct. 23), 281 alin. (1) și (2) și 282 Cod de procedură penală, fiindu-i înmănată învinuitului la 24 decembrie 2015; ultimului i-au fost aduse la cunoștință drepturile și obligațiile prevăzute de art. 66 Cod de procedură penală; învinuitul a primit copia de pe ordonanța de punere sub învinuire și informația în scris privind drepturile și obligațiile lui (f. d. 113, vol. I).

Cu referire la temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sub aspectul că „*instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel*”, Colegiul penal lărgit atestă că în urma examinării materialelor cauzei, acesta nu și-a găsit confirmarea, instanța de apel s-a pronunțat corect asupra tuturor motivelor relevante din apeluri.

Instanța de apel a făcut o analiză amplă a probelor acumulate în cauză apreciind la justa valoare, concluziile făcute fapt ce rezultă din materialul factologic acumulat în cauză, totodată instanța de apel pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de către avocatul Cușnir Sergiu și inculpatul Pușic Vladimir.

Nu pot fi reținute nici motivele recurentului precum că „*ordonanța privind numirea expertizei medico-legale a cadavrului este emisă la 05 octombrie 2014, iar începerea urmăririi penale a fost dispusă prin ordonanță la 04 octombrie 2015 și prin comunicarea IMSP Institutul de medicină urgentă, prin urmare organul de urmărire penală a emis o ordonanță privind numirea expertizei medico-legale a cadavrului la 05 octombrie 2014, ilegală fiind în lipsa decesului persoanei și înaintea pornirii procesului penal, care a fost pornit la 04 octombrie 2015, ordonanța dată nefiind adusă la cunoștința părții apărării; la cererea părții apărării, acuzatorul de stat a emis ordonanța din 30 decembrie 2015 prin care a corectat „eroarea materială” înlocuind anul 2014, cu anul 2015. În partea corectării erorii materiale procurorul emitent al ordonanței a încălcat dispozițiile art. 249 alin. (3) Cod de procedură penală; acțiunile organului de urmărire penală sunt exercitate în afara termenului urmăririi penale; o situație similară se întâlnește și la demersul privind prelungirea termenului urmăririi penale din 03 decembrie 2015, care este de facto confirmat prin ordonanță de procuror la 02 decembrie 2015, adică cu o zi înainte de a fi înaintat; ordonanța cu privire la efectuarea acțiunilor de urmărire penală de mai mulți ofițeri de urmărire penală din 04 octombrie 2015 este ilegală și neîntemeiată, fiind emisă cu încălcarea competenței; la 21 octombrie 2015 a fost emisă ordonanța de dispunere a expertizei psihiatrico-legale, care la fel nu a fost adusă la cunoștința părții apărării; urmare a acestei ordonanțe a fost prezentat raportul de expertiză din 17 noiembrie 2015; fiind prezentat părții apărării la 16 octombrie 2015, adică contrar art. 151 alin. (5) Cod de procedură penală dreptul la apărare este grav afectat atunci când organul de urmărire penală emite ordonanțe de dispunere a efectuării expertizei tăinuind de partea apărării și privând-o în acest mod de posibilități;*

prin totalitatea acestor acțiuni ilegale admise de către organul de urmărire penală în cadrul procesului penal în privința lui Pușic Vladimir, i-a fost încălcat principiul universalității, ca drept constituțional prevăzut de art. 15 al Constituției”, aici instanța de recurs menționează că aceste încălcări nu sunt esențiale, fiind erori materiale și nu pot afecta soluția corectă dată de către instanța de apel privind condamnarea inculpatului Pușic Vladimir pentru fapta comisă.

Astfel, instanța de apel întemeiat și corect a reținut că la prezentarea materialelor de urmărire penală, învinuitul, asistat de avocat, a luat cunoștință cu obiectul expertizei și întrebările la care expertul trebuia să dea răspuns, i-a fost explicat dreptul de a face observații cu privire la aceste întrebări și de a cere modificarea sau completarea lor, la fel, a luat cunoștință cu rapoartele experților, fiindu-i explicat dreptul să facă observații, cereri sau obiecții, lucru care nu s-a făcut reieșind din procesele-verbale respective.

Totodată, corect a statuat instanța de apel precum că conform art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală, încălcarea oricărei altei prevederi legale decât cele prevăzute în alin. (2) atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii – când partea este prezentă, sau la terminarea urmării penale – când partea i-a cunoștință de materialele dosarului, sau în instanța de judecată când partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță.

Astfel, din materialele cauzei rezultă că la 28 decembrie 2015, la terminarea urmării penale, învinuitul Pușic Vladimir a făcut cunoștință cu materialele dosarului, fiind asistat de apărător – avocatul Cușnir Sergiu (f. d. 107 – 108, vol. I), care a formulat o cerere prin care a solicitat declararea nulității: ordonanțelor de punere sub învinuire a lui Pușic Vladimir din 06 octombrie 2015 și 23 decembrie 2015, emise de către procurorul Mihăilă Gheorghe; declararea nulității ordonanței de dispunere a efectuării expertizei medico legale a cadavrului, emisă la 05 octombrie 2014 emisă de OUS Sidlețchi Iurie; declararea nulității Raportului de expertiză medico-legală nr. 2092 din 03 noiembrie 2015; declararea nulității ordonanței de dispunere a efectuării expertizei psihiatrico-legale emisă la 21 octombrie 2015 de Sidlețchi Iurie; declararea nulității ordonanței cu privire la efectuarea acțiunilor de urmărire penală de mai mulți ofițeri de urmărire penală din 04 octombrie 2015; declararea nulității Ordonanțelor de prelungire a termenului urmării penale din 02 noiembrie 2015 și respectiv 02 decembrie 2015; încetarea urmării penale cu scoaterea persoanei de sub urmărire penală a lui Pușic Vladimir, în privința învinuirii aduse conform art. 145 alin. (1) Cod penal (f. d. 109, vol. I).

Astfel, prin ordonanța procurorului din 30 decembrie 2015 (f. d. 110 – 113, vol. I) a fost respinsă cererea formulată de către avocatul Cușnir Sergiu, fiind explicată părților procedura de contestare a acțiunilor și actelor organului de urmărire penală și a procurorului, conform prevederilor art. 313 Cod de procedură penală, drept de care nu s-a folosit nici avocatul și nici inculpatul.

Colegiul penal lărgit apreciază critic și nefondat argumentul recurentului precum că *„la efectuarea expertizei au participat experții Abramova A. și Odovenco V., fără a semna raportul de expertiză, în lipsa oricărui drept contrar art. 151 alin. (1) Cod de procedură penală, care prevede că expertul semnează raportul de expertiză și aplică ștampila”*, or, reieșind din textul recursului, recurentul nu a indicat cu exactitate la efectuarea cărui raport de expertiză experții Abramova A. și Odovenco V. nu au aplicat semnătura, asta deoarece, la materialele dosarului sunt anexate două rapoarte de expertiză, și anume: Raportul de expertiză medico-legală nr. 2092, la efectuarea căruia a participat un singur expert pe nume Bulgaru Ivan, care și-a aplicat semnătura și ștampila pe Raport (f. d. 58 – 61, vol. I), la fel, la materialele dosarului este prezent și Raportul de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie nr. 962 a-2015 din 17 noiembrie 2015, la efectuarea căruia au participat experții Gherasim Silvia, Mardari Elena și Lupuşanscaia Marina (f. d. 64 – 66, vol. I), care la fel, și-au aplicat semnăturile și ștampila umedă.

Prin urmare, la materialele dosarului lipsește un astfel de raport de expertiză care ar fi fost întocmit de către experții Abramova A. și Odovenco V..

Totodată, drept neîntemeiat, instanța de recurs apreciază și invocarea recurentului precum că *„inculpatul Pușic Vladimir, are vârsta de 18 ani, o vârstă apropiată de cea a minorilor, astfel, era indicată efectuarea unei expertize psihiatrico-psihologice”*, or, o astfel de expertiză în speța dedusă judecății nu este necesară, aceasta fiind înlocuită cu expertiza psihiatrico-legală ambulatorie care s-a efectuat în privința inculpatului Pușic Vladimir, în urma căreia ultimul a fost recunoscut responsabil de infracțiunea ce i se impută (f. d. 66, vol. I).

Sub acest aspect, instanța de recurs apreciază că față de natura și gravitatea faptei comise, a circumstanțelor reale de săvârșire a acesteia și a celor personale ale inculpatului, pedeapsa minimă stabilită de către instanța de apel este aptă să conducă la realizarea scopurilor sancțiunii, or, vinovăția inculpatului Pușic Vladimir de comiterea infracțiunii imputate a fost demonstrată integral, și anume de comiterea omorului intenționat prevăzut de art. 145 alin. (1) Cod penal.

Față de cele ce preced, instanța de recurs menționează că pentru a constitui caz de casare eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte să fie vădită, neîndoielnică. Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține.

În cauza deferită judecății o atare eroare nu a fost constatată de către instanța de recurs.

În consecință, Colegiul penal având în vedere considerentele menționate supra și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat

prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar argumentele invocate în cererea de recurs ordinar cu privire la lipsa vinovăției, calificare greșită și necitare, declarate de avocatul Cușnir Sergiu în numele inculpatului Pușic Vladimir, sunt vădit neîntemeiate.

7.2. În concluzie, Colegiul penal lărgit consideră necesar de admis recursul ordinar declarat de avocatul Cușnir Sergiu în numele inculpatului Pușic Vladimir, de casat decizia instanței de apel atacată numai în partea laturii civile cu rejudecarea cauzei în această parte. În rest motivele invocate în recursul ordinar se resping ca fiind inadmisibile din motiv că sunt vădit neîntemeiate.

8. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Cușnir Sergiu în numele inculpatului Pușic Vladimir, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2016 în partea laturii civile, rejudecă cauza în această parte pronunțând următoarea hotărâre.

Se respinge solicitarea procurorului din susținerile verbale (f. d. 45, vol. II, verso) de încasare a 8229 lei de la inculpatul Pușic Vladimir în folosul statului ca cheltuieli judiciare pentru efectuarea expertizelor în prezenta cauză penală.

În rest se mențin prevederile deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **02 martie 2017.**

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Nicolaev Ghenadie

Alerguș Constantin

Moraru Petru